

Suomen Caritaksen ilmastolinjaus

Hyväksytty marraskuussa 2025

Sisällys

Suomen Caritaksen ilmastolinjaus	1
1. Tarkoitus ja visio.....	1
2. Ohjaava lähestymistapa	2
3. Kansainväliset hankkeet ja muu ulkoinen työ	2
3.1. Ilmastotoimien integrointi toimintaan	2
3.2. Hillintä, sopeutuminen ja kestävyys	3
3.3. Vaikuttamistyö	3
3.4. Kumppanuudet ja kapasiteetin vahvistaminen	3
3.5. Vastuullisuus ja arviointi	3
4. Sisäinen toiminta	4
4.1. Vastuulliset toimistokäytännöt.....	4
4.2. Kestävät hankinnat ja resurssien käyttö	4
4.3. Kestävä matkustaminen	5
4.4. Ympäristötietoiset tapahtumat ja työpajat	5
4.5. Energiainsäästö	5
4.6. Jatkuva oppiminen	6
4.7. Huolehtiminen ja vastuullisuus	6

1. Tarkoitus ja visio

Suomen Caritas tunnustaa, että ilmastonmuutos muodostaa yhden suurimmista uhista ihmishengelle, ekosysteemeille ja maailmanlaajuiselle kehitykselle. Katolisen sosiaalisen opetuksen ja kiertokirjeen *Laudato Si'* ohjaamina vahvistamme yhteisen moraalisen vastuumme huolehtia luomakunnasta. Tämä linjaus määrittelee, miten Suomen Caritas

sisällyttää ilmasto- ja ympäristönäkökohdat toimintaansa kehitysyhteistyössä, humanitaarisessa työssä, karitatiivisessa diakoniatyössä ja vaikuttamistyössä.

Visiomme on maailma, jossa yhteisöt elävät arvokkaasti sopusoinnussa luonnon kanssa, missä ympäristöstä huolehtiminen ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus ovat erottamattomia. Linjaus heijastaa vakaumusta, että ekologinen kestävyys on välttämätöntä ihmishengen suojelemiseksi ja tulevien sukupolvien oikeuksien turvaamiseksi.

2. Ohjaava lähestymistapa

Suomen Caritaksen ilmastotoimien lähestymistapa perustuu viiteen toisiinsa liittyvään periaatteeseen: **ympäristöoikeudenmukaisuuteen, kestävyteen, solidaarisuuteen ja kokonaisvaltaiseen ekologiaan**. Tunnistamme, että yhteisöt, jotka vaikuttavat ilmaston lämpenemiseen kaikkein vähiten, ovat usein niitä, joihin se vaikuttaa kaikkein voimakkaimmin. Työmme pyrkii siksi käsittelemään sekä ilmastonmuutoksen syitä että sen seurauksia käytännön tuen ja vaikuttamistyön avulla.

Ympäristöoikeudenmukaisuus edellyttää oikeudenmukaista osallistumista ja haavoittuvien ryhmien suojelua päätöksenteossa sekä kestävä kehityksen hyötyjen jakamisessa.

Kestävyys edellyttää, että kaikki hankkeet suunnitellaan siten, että ne tukevat pitkäaikaista ekologista tasapainoa. **Solidaarisuus** ohjaa meitä toimimaan yhteistyössä paikallisten yhteisöjen ja uskon perustuvien järjestöjen kanssa sekä vahvistamaan niiden kykyä johtaa omia sopeutumis- ja hillintätoimiaan. **Kokonaisvaltaisen ekologian** periaate muistuttaa meitä siitä, että ihmisistä huolehtiminen ja ympäristöstä huolehtiminen ovat saman tehtävän erottamattomia ulottuvuuksia.

3. Kansainväliset hankkeet ja muu ulkoinen työ

3.1. Ilmastotoimien integrointi toimintaan

Kaikilta Caritaksen kansainvälisiltä hankkeilta edellytetään, että ne ottavat huomioon ilmasto- ja ympäristönäkökohdat suunnittelusta toteutukseen. Tähän sisältyy ympäristöriskien arviointi, hiilidioksidipäästöjen vähentäminen sekä mahdollisuuksien tunnistaminen yhteisöjen kestokyvyn vahvistamiseksi. Ilmastonmuutokseen sopeutumista ja sen hillintää ei käsitellä erillisinä tavoitteina, vaan kestävänsä inhimillisen kehityksen olennaisina osa-alueina.

Suomen Caritas edistää kansainvälisillä hankkeillaan ilmastonkestäviä toimeentulomahdollisuuksia, luonnonvarojen kestävä hallintaa sekä katastrofiriskien

vähentämistä. Ruokaturvassa rohkaisemme käytäntöihin, jotka ylläpitävät maaperän terveyttä, säästävät vettä ja suojelevat ekosysteemejä. Asetamme etusijalle uusiutuvat ja hajautetut ratkaisut, jotka vähentävät päästöjä ja parantavat elinolosuhteita. Ympäristövaikutusten arvioinnit tehdään kaikkien monivuotisten hankkeiden alussa ja lopussa edistymisen mittaamiseksi ja vastuullisuuden varmistamiseksi.

3.2. Hillintä, sopeutuminen ja kestävyys

Sopeutumistoimet keskittyvät auttamaan haavoittuvia yhteisöjä valmistautumaan ja selviytymään ilmastonmuutoksen vaikutuksista, kuten ääri-ilmiöistä, kuivuudesta ja tulvista. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi kestäväen maatalouden tai kestäväen infrastruktuurin edistämistä. Hillintätoimien tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä energiatehokkuuden, uusiutuvan energian ja vastuullisen maankäytön avulla.

Mahdollisuuksien mukaan ohjelmat voivat sisällyttää puiden istutusta, ekosysteemien ennallistamista tai muita yhteisölähtöisiä aloitteita, jotka tukevat sekä ympäristön elpymistä että paikallista toimeentuloa. Tavoitteena on vahvistaa kestävyys paitsi ympäristön aiheuttamia iskuja myös ilmastonmuutoksen voimistamia sosiaalisia ja taloudellisia paineita vastaan.

3.3. Vaikuttamistyö

Suomen Caritas harjoittaa vaikuttamistyötä kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla edistääkseen kunnianhimoisia ja oikeudenmukaisia ilmastolinjauksia. Yhteistyössä Caritas Europan ja Caritas Internationalin kanssa tuemme aloitteita, jotka edistävät ilmasto-oikeudenmukaisuuden ja vastuullisen huolenpidon periaatteiden toteutumista. Vaikuttamistyömme perustuu palvelemiemme yhteisöjen kokemuksiin, jotta heidän äänensä muokkaa julkista keskustelua ja poliittista vuoropuhelua.

Pyrimme myös lisäämään tietoisuutta kumppaneiden, päättäjien ja laajemman yleisön keskuudessa ilmastokriisin moraalisisista ja inhimillisistä ulottuvuuksista. Viestintää käytetään mahdollisissa määrin herättämään käyttäytymisen muutosta ja vastuullista kulutusta, jotka ovat sopusoinnussa ekologisten arvojen kanssa.

3.4. Kumppanuudet ja kapasiteetin vahvistaminen

Vaikuttava ilmastotoiminta edellyttää yhteistyötä. Suomen Caritas tekee siksi tiivistä yhteistyötä kumppanijärjestöjen, paikallisyhteisöjen ja julkisten instituutioiden kanssa vahvistaakseen ympäristötietoisuutta ja kapasiteettia.

Kumppaneita kannustetaan laatimaan omat ympäristölinjauksensa. Yhdessä mietitään ratkaisuja, jotta kumppanit voivat sisällyttää ilmastokestäviä käytäntöjä toimintaansa.

3.5. Vastuullisuus ja arviointi

Suomen Caritas on sitoutunut avoimuuteen ja vastuullisuuteen tämän linjauksen toteuttamisessa. Edistymistä arvioidaan vuosittain hankearviointien ja organisaation

raportoinnin kautta. Ilmastolinjaus päivitetään tarpeen mukaan ja erityisesti, jos Caritas Internationaliksen tai Caritas Europan linjauksia tarkistetaan.

Sovittamalla toimintansa Pariisin sopimukseen, kestävän kehityksen tavoitteisiin (SDGs) ja Caritaksen maailmanlaajuisen liittoutuman sitoumuksiin Suomen Caritas vahvistaa, että luomakunnan suojeleminen ja ihmisarvon edistäminen ovat yksi ja sama tehtävä.

4. Sisäinen toiminta

Suomen Caritas tunnistaa, että sen sisäisen toiminnan on heijastettava samoja ekologisia ja eettisiä arvoja, jotka ohjaavat sen ulkoista työtä. Järjestö sitoutuu siksi vähentämään ympäristöjalanjälkeään kaikessa toiminnassaan, toimistossaan ja henkilöstön käytännöissä Caritas Europan ekologisen peruskirjan sekä luomakunnan suojeleminen ja ihmisarvon edistäminen mukaisesti.

4.1. Vastuulliset toimistokäytännöt

Suomen Caritas pyrkii toimimaan ympäristövastuullisesti toimistossaan. Järjestö asettaa etusijalle energiatehokkuuden, jätteiden vähentämisen ja vastuullisen resurssien käytön. Toimistot sijaitsee mahdollisuuksien mukaan alueella, johon on helppo päästä julkisilla kulkuneuvoilla. Valaistusta, lämmitystä ja sähkölaitteita käytetään tehokkaasti ja ne sammutetaan, kun niitä ei tarvita. Laitteita huolletaan säännöllisesti niiden käyttöiän pidentämiseksi ja energiankulutuksen vähentämiseksi.

Paperinkulutus pidetään mahdollisimman vähäisenä edistämällä sähköistä dokumentointia. Kun tulostaminen on tarpeen, käytetään kaksipuolisia ja harmaasävyasetuksia, ja kierrätyspaperia suositaan. Henkilöstöä kannustetaan harkitsemaan tarkkaan ennen tulostamista ja käyttämään ylijäänyttä paperia muistiinpanoihin. Jätteet lajitellaan ja kierrätetään, mukaan lukien paperi, muovi, lasi ja biojäte. Mahdollisuuksien mukaan käytetään ladattavia paristoja ja ympäristösertifioituja puhdistusaineita.

Suomen Caritas tukee myös terveellistä työympäristöä kannustamalla kasvien ja luonnonvalon käyttöä, ylläpitämällä asianmukaista ilmanvaihtoa ja varmistamalla, että saniteettijärjestelmät toimivat tehokkaasti.

4.2. Kestävät hankinnat ja resurssien käyttö

Hankintapäätökset heijastavat sekä ympäristövastuuta että sosiaalista vastuuta. Organisaatio etsii mahdollisuuksien mukaan toimittajia, jotka minimoivat pakkaukset ja käyttävät vähäpäästöisiä tuotantomenetelmiä. Mahdollisuuksien mukaan tavaroita jaetaan, vuokrataan tai lainataan sen sijaan, että ne ostettaisiin erikseen.

Digitaalisia työkaluja käytetään vähentämään riippuvuutta painetuista materiaaleista ja fyysisestä säilytyksestä. Vanhentunut elektroniikkalaitteisto kierrätetään vastuullisesti.

Samat periaatteet koskevat viestintää. Julkaisut jaetaan pääasiassa sähköisesti, ja painetut kappaleet rajoitetaan tapauksiin, joissa paperiversiot ovat välttämättömiä saavutettavuuden tai virallisen dokumentoinnin vuoksi.

4.3. Kestävä matkustaminen

Matkustaminen on usein olennainen osa Caritaksen kumppanuuden ja rinnallakulkemisen tehtävää. Siitä huolimatta organisaatio pyrkii minimoimaan matkustamiseen liittyvät päästönsä huolellisella suunnittelulla ja vastuullisilla valinnoilla. Henkilöstöä kannustetaan pitämään etäkokouksia aina kun mahdollista ja käyttämään julkista liikennettä tai muita vähäpäästöisiä vaihtoehtoja kotimaanmatkoihin. Kimppakyytiä ja yhdistettyjä matkasuunnitelmia suositellaan Helsingin ulkopuolella pidettäviin kokouksiin.

Lentomatkustus valitaan vain silloin, kun se on tarpeen, ja pidemmät vierailut suunnitellaan yhdistämään useita toimintoja yhteen matkaan.

4.4. Ympäristötietoiset tapahtumat ja työpajat

Suomen Caritas varmistaa, että kaikki tapahtumat, kokoukset ja koulutustoiminnat heijastavat sen ympäristövastuuta. Tapahtumapaikat valitaan julkisilla kulkuneuvoilla saavutettavuuden ja niiden omien kestävän kehityksen käytäntöjen perusteella. Tapahtumissa jaettavat materiaalit rajoitetaan vain tiukasti tarpeellisiin, ja sähköistä jakamista suositetaan.

Catering-palveluja pyydetään tarjoamaan kasvis- ja vegaaniaterioita, painottaen paikallisesti tuotettua, luomua ja reilun kaupan ruokaa. Kertakäyttötuotteita, kuten kertakäyttölautasia ja -mukeja, vältetään. Hanavettä tai vesiautomaatteja käytetään vesipullon sijasta. Jätteiden lajittelu ja kierrätys järjestetään jokaisessa tapahtumapaikassa, ja osallistujia kannustetaan matkustamaan kestävästi.

Nämä käytännöt eivät ainoastaan vähennä päästöjä, vaan myös osoittavat johtajuutta ja hyvää huolenpitoa laajemmassa yhteisössä.

4.5. Energiansäästö

Energian säästäminen on kaikkien vastuulla. Suomen Caritas käyttää energiatehokkaita valaisimia ja laitteita. Ilmastointia ja lämmitystä käytetään vain silloin, kun se on tarpeen, ja ikkunat pidetään suljettuina lämmityskauden aikana.

Digitaalista tallennusta hallitaan tehokkaasti tarpeettoman datan kertymisen välttämiseksi, sillä myös sillä on ympäristövaikutuksia. Henkilöstöä kannustetaan tarkistamaan ja poistamaan säännöllisesti vanhentuneet tiedostot, varmistaen vastuullisen tiedonhallinnan.

Etätyökäytäntöjä ohjaavat samat kohtuullisuuden, tehokkuuden ja ympäristöhuolenpidon periaatteet.

4.6. Jatkuva oppiminen

Suomen Caritas pitää ekologista tietoisuutta jatkuvana oppimisprosessina. Hallitus, henkilöstö ja vapaaehtoiset saavat perehdytyksen tähän ilmastolinjaukseen sekä säännöllisiä kertauksia, jotta ympäristönäkökohdat pysyisivät olennaisena osana organisaatiokulttuuria. Tiedostamisen lisääminen on osa sisäistä viestintää.

Tämän ilmastolinjauksen toteutusta seurataan säännöllisesti ja se sisällytetään organisaation raportointiin. Opitut kokemukset jaetaan tiimien kesken ja mahdollisesti kumppaniorganisaatioiden kanssa yhteisen vaikutuksen vahvistamiseksi.

4.7. Huolehtiminen ja vastuullisuus

Näiden sisäisten toimenpiteiden kautta Suomen Caritas pyrkii ilmentämään periaatteita, joita se edistää ulkoisesti: vastuullisuutta, tehokkuutta ja luomakunnan kunnioittamista. Ympäristöstä huolehtiminen organisaation päivittäisessä toiminnassa on käytännöllinen uskon ilmaus. Ympäristöstä huolehtiminen organisaation päivittäisessä toiminnassa on käytännöllinen uskon ilmaus.

Vähentämällä omaa jalanjälkeään ja edistämällä vastuullisen huolehtimisen kulttuuria Suomen Caritas edistää laajempaa muutosta kohti kestäväää ja oikeudenmukaista maailmaa.